

KENDELSE

afsagt af Den Særlige Klageret mandag den 12. december 2022 i sag:

21/02989

Begæring fra advokat Mette Grith Stage på vegne af

A

om genoptagelse af en sag, der er

afgjort ved Retten i Hillerøds dom af 18. januar 1989

Advokat Mette Grith Stage har på vegne af A som søster til nu afdøde T ved brev af 21. juni 2020 begæret genoptagelse af en sag, hvor T ved Retten i Hillerøds dom den 18. januar 1989 blev fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 180 og § 241 for at have sat ild til Hotel Hafnia, hvorved 35 mennesker omkom, samt forsøg på voldtægt og vold med døden til følge efter straffelovens dagældende § 216, stk. 2, jf. stk. 1, jf. § 21, og § 245, stk. 2, jf. stk. 1. T var omfattet af straffelovens § 16, stk. 2, og blev dømt til anbringelse i institution for åndsvage, således at anbringelse sker i særligt lukket sikringsafsnit (på Kofoedsminde), og således at han ikke kan forlade institutionen uden Justitsministeriets samtykke, jf. straffelovens § 68.

Anklagemyndigheden har udtalt sig imod genoptagelse.

Sagens nærmere omstændigheder

Den 1. september 1973 nedbrændte Hotel Hafnia i København, hvorefter der blev foretaget diverse undersøgelser og afhøringer, uden at det ledte til en gerningsmand. Ved dom af 26. november 1986 blev T dømt for bl.a. ildspåsættelse i 27 tilfælde, og i forbindelse med den sag blev politiets opmærksomhed rettet mod T i forhold til branden på Hotel Hafnia. Kriminalassistent B fra Rigspolitiets Rejseafdeling havde i den tidligere sag forestået de sidste afhøringer af T, som ved mentalundersøgelse var vurderet åndsvag i lettere til middelsvær grad. Kriminalassistenten fortsatte

derfor afhøringerne i efterforskningen af branden af Hotel Hafnia, og de blev påbegyndt kort efter domsafsigelsen i den tidligere sag.

Den 20. maj 1980 blev en ung pige dræbt på stranden på Fanø efter et voldtægtsforsøg. Efterforskningen i umiddelbar forlængelse heraf ledte ikke til en gerningsmand. Den 14. februar 1987 fik politiet oplyst, at T havde været på Fanø den 20. maj 1980, hvorefter en nærmere efterforskning heraf blev påbegyndt. Afhøringerne i denne efterforskning blev ligeledes primært foretaget af kriminalassistent B.

De to forhold blev behandlet sammen ved hovedforhandling den 16.-18. januar 1989 ved Retten i Hillerød.

Branden på Hotel Hafnia

Af rapport af 28. november 1986 fremgår, at T og kriminalassistent B under en påvisningstur den 28. august 1986 i forbindelse med den tidligere straffesag kørte forbi Hotel Hafnia.

Kriminalassistent B havde i den forbindelse spurgt T, om han vidste, hvad det var, hvilket T havde afvist. Kriminalassistent B havde da gjort T bekendt med, at det var "Hafnia", hvilket T ifølge rapporten ikke havde reageret på. Kriminalassistent B havde derefter sagt, at "det har jo været brændt", hvortil T havde sagt: "Det var i hvert fald ikke mig".

Den 25. november 1986 havde T været i retten for sidste gang i forbindelse med den tidligere straffesag afgjort ved dom af 26. november 1986. Efter retsmødet havde kriminalassistent B sagt til T: "Hvis du vil tilstå Hafnia, kan du jo ringe til mig". Ifølge kriminalassistent Bs rapport var det "klart og tydeligt at se på T, at der kom en reaktion, der kunne tyde på, at han ikke var helt uvidende om denne brand", og efter nogle minutter sagde kriminalassistent B: "Du forstod godt, hvad jeg sagde – hvis du vil tilstå Hafnia-branden, kan du jo ringe til mig". T sagde efter et øjeblik: "Jeg ved jo ikke, hvor du er henne".

Ifølge samme rapport var T den 28. november 1986 igen på kriminalassistent Bs kontor og fik udleveret et visitkort. Kriminalassistent B spurgte ham: "Er det dig, der har sat ild til Hafnia?". T svarede "Ja", men han ikke ønskede at tale om det på daværende tidspunkt. Kriminalassistent B mente, at tidspunktet nu var lige så godt som senere og oplyste T om, at han ikke havde pligt til at

udtale sig og havde ret til at have en advokat til stede. T blev ligeledes gjort bekendt med, at han ikke måtte tilstå noget, som han ikke havde gjort. Kriminalassistent B spurgte herefter T, om han vidste, hvad Hafnia var, hvortil T ifølge rapporten svarede: "Det er et hotel". T gentog på kriminalassistent Bs forespørgsel, at det var ham, der havde sat ild til hotellet.

Den 1. december 1986 blev T afhørt af kriminalassistent B. Formålet var ifølge rapporten at klarlægge, om der var hold i Ts tilståelse af ildspåsættelse på Hotel Hafnia. T oplyste, at han ikke huskede den præcise dato for branden, men at det var på et tidspunkt, mellem han var anbragt på Ebberødgård (1964-65), og til han kom på døgninstitutionen Følstrup i 1981. T forklarede bl.a., at der var en glasdør fra gaden ind til hotellet. Den omhandlede nat var han gået ind ad døren, og han huskede en garderobe og et større lokale – et selskabslokale. Der var et rødt tæppe på gulvet. Han forklarede også om receptionen, hvor nøglerne hang i "sådan nogle sæbekasser". Han var gået op ad trappen, og han talte etagerne til 2. sal, hvor han gik hen ad gangen. Der var gulvtæppe, men han kunne ikke huske farven. Han satte "ild til ude på gangen", hvor han benyttede enten aviser eller benzin. Efter at have påsat ild "spillede han pik af". Han blev af kriminalassistent B gjort bekendt med, at han ikke måtte tilstå noget kun for at tilfredsstille politiet, og T blev "gjort bekendt med hvad konsekvensen af en urigtig 'tilståelse' kan blive". T fastholdt sin erkendelse og blev sigtet for overtrædelse af straffelovens § 180 for branden på Hotel Hafnia den 1. september 1973, hvor 35 mennesker omkom. Det fremgår videre af rapporten, at han afstod fra at have en forsvarer tilstede og forklarede, at han kun så "ejereren" af hotellet, da han gik ind. Da han efter ildspåsættelsen igen forlod hotellet, så han igen "ejereren" der, hvor man "får udleveret nøgler". Han stillede sig ud på gaden, hvor det begyndte at ryge ud fra taget, og der kom politi og brandbiler. Han talte ikke med nogen. Han havde ikke efterfølgende talt med nogen om branden. Han bestred ligeledes at have læst eller set billeder om branden i avisen. Det var første og eneste gang, han havde været på hotellet.

Det fremgår af kriminalassistent Bs resumérapport, at Ts tilståelse af ildspåsættelsen på Hotel Hafnia blev drøftet med politimesteren og vicepolitimesteren i Hillerød, som tog kontakt til politidirektøren i København, og det blev besluttet, at sagen fortsat skulle efterforskes fra Hillerød. Grunden hertil var, at T, som ifølge mentalerklæring fra den tidligere straffesag var åndsvag i lettere til middelsvår grad, efter den tidligere straffesag var godt kendt med forholdene i Hillerød og havde tillid til dommeren, forsvareren, anklageren og kriminalassistent B. Sagen ville formentlig ikke

kunne gennemføres, hvis T skulle afhøres af ”fremmede” i fremmede omgivelser. Det fremgår herefter, at ”Hafnia-sagen” blev rekvireret og modtaget i Hillerød den 5. december 1986.

Den 11. december 1986 blev T på ny afhørt om branden på Hotel Hafnia af kriminalassistent B og afstod fra at have en forsvarer til stede. Det fremgår af afhøringsrapporten, at T forklarede bl.a., at gadebelysningen gik ud, mens han stod og betragtede branden på den anden side af gaden. Han beskrev en buet presenning over indgangen til hotellet og nogle trapper fra gaden op til døren. Vinduerne var firkantede og nogle med en opadgående bue foroven. Der var mennesker i nogle af vinduerne, nogle af menneskene døde, og nogle af dem fik politiet reddet ud. Derefter havde T ikke lyst til at tale mere den dag.

Den 16. december 1986 blev T igen afhørt af kriminalassistent B, og han afstod igen fra at have en forsvarer til stede. Afhøringen blev indledt ved, at T fik oplæst sin forklaring fra den 11. december 1986, hvorpå han godkendte og underskrev forklaringen. Også ved afhøringen den 16. december 1986 forklarede T om ”ejeren”, der stod til højre for indgangen af hotellet. Ved denne afhøring kunne T ikke huske, hvorvidt ”ejeren” var alene, eller om han stod og talte med nogen. Han huskede heller ikke, hvorvidt han så andre personer i rummet, men der var et rødt gulvtæppe, og døren til hotellet var vist nok dobbeltfløjet og i glas med træ udenom. Af rapporten fremgår det videre, at T forklarede bl.a., at han gik op ad trappen til 2. sal., hvor der var tæppe i gangen, og han gik ind i et rengøringsrum. Kriminalassistent B spurgte T, om han kunne huske ”helt nøjagtigt, hvad der stod” i rengøringsrummet, hvortil T ifølge rapporten svarede: ”Køkkenruller, toiletpapir, servietter, skurepulver - også til toiletter, gulvspande, gulvklude, koste og sådan en vogn, man kører spande og det der på”. Kriminalassistent B spurgte om, han huskede andet fra rummet, og T sagde, at ”der var noget, der lignede et køkkenbord” og desuden stod en affaldspose, ”[e]n af de store af papir”.

Afhøringen af T blev fortsat den 19. december 1986 af kriminalassistent B, hvor T afstod fra at have en forsvarer til stede. T fik oplæst sin forklaring af 16. december 1986, som han godkendte og underskrev. Af rapporten fremgår det bl.a., at T forklarede, at han gik op ad trappen til 2. sal, hvor der var et mørkt gulvtæppe. Han gik ind i et rengøringsrum, hvor der længst tilbage i rummet stod en affaldspose af papir, som han satte ild til med medbragte tændstikker. Adspurgt om han havde andre ting med, svarede han, at han ikke havde benzin med. Det begyndte at brænde, og han

”spillede pik af”, før han forlod hotellet. På vej ud så han ”ejereren”, som talte med to personer. Han stod på gaden og betragtede ilden. Han kunne ikke huske, om han talte med nogen der, men det mente han ikke. Han vidste ikke, hvad hensigten med at sætte ild til hotellet var. Afhøringen blev afsluttet, da T ikke ønskede at tale mere om sagen den dag. Han godkendte og underskrev forklaringen efter at have fået den læst op.

Den 6. januar 1987 blev T afhørt vedrørende sine adoptivforældres kendskab til ildspåsættelserne. Afhøringen blev foretaget af kriminalassistent B, og T afstod igen fra at have en forsvarer til stede. Af rapporten fremgår det bl.a., at T forklarede, at ”jeg blev sku presset til det, og så fortalte jeg, at jeg havde sat ild til”. Han blev spurgt, om han også fortalte, hvor han havde påsat ild, hvortil han svarede ”Det ragede sku ikke dem - jeg sagde blot at jeg havde sat ild på”. Forældrene blev ifølge T vrede, og han fik klø, men mere skete der ikke. Afhøringsrapporten blev fortsat af kriminalassistent B den 13. januar 1987, hvoraf fremgår, at T til rapport af 11. december 1986 med senere afhøring af 12. januar 1987 havde forklaret, at han ikke ville afvise, at han havde fortalt sine forældre, at han havde sat ild til Hotel Hafnia. Ved afhøringen den 13. januar 1987 afstod T igen fra at have en forsvarer til stede og forklarede, at han efter branden havde fortalt forældrene, at han havde påsat branden. Adspurgt om det nu også var rigtigt, at han havde fortalt forældrene herom, svarede T: ”Ja - for helvede og hvor fik jeg en røvfuld”.

Næste afhøringer vedrørende omstændighederne omkring branden på Hotel Hafnia fandt sted ved fortsatte afhøringer den 12. og 13. januar 1987. Også disse afhøringer blev foretaget af kriminalassistent B, og T afstod fra advokats tilstedeværelse. Det fremgår af afhøringsrapporten bl.a., at T fastholdt, at han havde sat ild til en affaldspose af papir i et rengøringsrum med medbragte tændstikker, og at han ”spillede pik af”, inden han forlod rummet. I rengøringsrummet huskede han, at der var et bord og vist nok nogle stole, samt noget der lignede et køkkenbord med en vask. På vej ud havde han set ”ejereren” tale med to personer. Adspurgt om der var biler eller lignende ved hotellet, inden brandvæsnet kom, huskede han at have set en taxa. T forklarede ifølge rapporten ”spontant”, at gadebelysningen gik ud, mens han stod og betragtede branden. Han huskede ikke, om han blev kontaktet af politiet, da han stod uden for hotellet. Efter begge afhøringer fik T sin forklaring oplæst, som han godkendte og underskrev.

Den 21. og 26. januar 1987 blev T afhørt af kriminalassistent B vedrørende motivet for ildspåsættelse, og han afstod igen fra at have en forsvarer til stede. T forklarede bl.a., at han satte ild til hotellet for at se det brænde, og at han ikke på daværende tidspunkt havde tænkt på, at det ville ”gå ud over personer”. Han fik sin forklaring af 26. januar 1987 oplæst, og godkendte og underskrev den.

Retsmøde

Den 6. februar 1987 blev T afhørt første gang i Retten i Hillerød om branden på Hotel Hafnia. Han var bistået af sin forsvarer, advokat Steffen L. Andersen, som også var hans forsvarer under den tidligere straffesag afgjort ved dom af 26. november 1986. Af retsbogen fremgår det, at T gentagne gange blev formanet om kun at tilstå, hvad han virkelig havde gjort. T forklarede bl.a., at han om aftenen inden branden på Hotel Hafnia havde været på besøg hos sin moster. Han gik fra sin mosters bopæl på vej til Hovedbanegården, da han kom forbi Hotel Hafnia. T tegnede hotellets facade for retten og forklarede herom bl.a., at der var en trædør med ruder, et skilt med hotellets navn, markise og et blå tæppe på fortovet op til hoveddøren. T forklarede derefter, at der i receptionen var et gulvtæppe, som han først angav til at være blå, derpå grønt. Foreholdt, at han tidligere havde forklaret til kriminalassistent B, at tæppet var rødt, fastholdt han, at tæppet var rødt ”dog under tydelig forvirring”. T udarbejdede også en tegning over receptionen og forklarede herom bl.a., at til højre var værten ved et skrivebord med en stol og ovenover en slags reol til nøgler. T forklarede, at ”værten stod og talte med en mand og en kvinde”. Han selv gik op ad trappen til 2. etage, hvor han mente, at der var et skilt, som angav ”2. etage”. Han gik ad en korridor, som var dækket af en løber, og ind i et rum med rengøringsmidler. T tegnede rummet ”med mange detaljer” og ”angiver særligt om skraldeposen af papir til venstre, at han nu var besluttet på at antænde ild der og rodede i skraldeposen, hvor han fandt nogle gamle aviser”, som han antændte med medbragte tændstikker. Han havde ingen erindring om brandbare væsker. Han onanerede vistnok til sædafgang og forlod derefter lokalet, hvorefter han gik ned samme vej, som han var kommet. I receptionen så han på ny værten i samtale med en mand og en kvinde. Han erindrede ikke, om det var de samme personer, som han så på vej op. Han gik ud på gaden, hvor han på et tidspunkt så en hyrevogn. Han så også røg fra hotellets tag og på et tidspunkt gik gadebelysningen ud. Videre fremgår det af retsbogen, at han tog toget og kom hjem ud på morgenstunden. Han fortalte sine forældre, at han havde sat ild til Hotel Hafnia. Forældrene blev ”stik hamrende tosset og han afstraffedes korporligt”. Af retsbogen fremgår: ”Kriminalassistenten bemærker, at han ikke har forevist sigtede

nogen billeder eller rids under afhøringen og der er heller ikke udarbejdet nogen tegninger tidligere". I retten blev desuden dokumenteret "XI.1 fra ingeniør Cs rapport om branden". Af politirapport af 9. februar 1987 af kriminalassistent B fremgår, at afsnit XI.1 i rapport efter brandundersøgelse foretaget umiddelbart efter branden af ingeniør C, Københavns Brandvæsen, starter således: "Branden er ret sikkert begyndt i tekøkkenet på 2. sal i tiden omkring eller lige efter 0200, og årsagen er mest sandsynligt ildspåsættelse under brug af brændbar væske".

Den 9. februar 1987 blev natportieren på Hotel Hafnia, D, afhørt af kriminalassistent B. D forklarede bl.a., at receptionsskranken var beliggende til højre for entreen, og at det fra receptionistens plads var muligt at se alle, som kom ind på hotellet. Han huskede, at der kom en del gæster hjem den pågældende aften mellem kl. 01.00 og 02.30, men han huskede ikke at have set uvedkommende eller mistænkelige personer på hotellet den aften.

Ts adoptivforældre, E og F, blev afhørt af kriminalassistent B den 12. februar 1987. Af rapporten fremgår det bl.a., at de begge bestred, at T til dem skulle have fortalt om ildspåsættelser, ligesom de aldrig havde haft mistanke herom.

Den 12. februar 1987 blev T varetægtsfængslet i surrogat med anbringelse på Kofoedsminde.

Den 25. februar 1987 blev der af kriminalassistent B foretaget en genafhøring af Hotel Hafnias direktør Poul Holst, som forklarede om indretningen af hotellet. Det fremgår af rapporten bl.a., at der lå en rød løber på fortovet, døren til hotellet var i træ med glas, i indgangsdøren samt til venstre for døren var et menukort og til højre var en postkasse. Fra entreen til garderobe og reception var en 2-fløjede svingdør med matteret glas. I portierlogen var til højre en skranke til portieren og bag skranken et nøglebræt med postrum, på alle etager var et hjørneskab med spejl. Han kunne ikke huske den specifikke indretning af tekøkkenet på 2. sal, men han forklarede, at der i alle tekøkkenerne var en stålvask, en rengøringsvogn, som blev benyttet til transport af bl.a. rengøringsartikler, ligesom der på hver etage var en støvsuger.

Den 27. februar og den 18. marts 1987 foretog kriminalassistent B en genafhøring af politiassistent G, som var første mand på gerningsstedet i 1973. Adspurgt om der var trafik eller personer på gaden, forklarede han efter en tænkepause: "Jeg mener at kunne huske, at der stod et 'nokkefår' (en

mindre begavet person), som jeg vekslede et par ord med". Han forklarede at det var en mand iført lyse benklæder, og som bar briller med kraftigt brunt brillestel. Forevist amatørfoto af T oplyste G, "Ja, det er sådan nogle briller, jeg forestiller mig". Han kendte ikke personen på amatørfotoet.

Den 1. april 1987 opsøgte kriminalassistent B T på Kofoedsminde, hvor T var anbragt, med henblik på yderligere afhøring om branden på Hotel Hafnia. Det fremgår af afhøringsrapporten, at T, der afstod fra at have en forsvarer til stede, fortsat erkendte sig skyldig i ildspåsættelsen på Hotel Hafnia, hvorefter hans tidligere forklaring blev "gennemgået med ham for om muligt at få den mere uddybet". Ifølge rapporten mente T at kunne huske, at der hang en rød postkasse på hotellets facade, og at der var mere end én "spiseseddel", men ikke hvor mange. Han kunne huske, at døren ind til hotellet var af træ med glas i. Døren fra entreen ind til receptionen var en dobbelt svingdør – også lavet af træ med glas i, som "ikke var let at se igennem". Fra tekøkkenet huskede T ifølge rapporten bl.a. en rengøringsvogn, et bord med to stole og en bordplade med en blank stålvaske.

Kriminalassistent B spurgte ham, om der kunne have stået et spejl på gangen, hvilket T derefter godt kunne huske noget om, men han var ikke sikker og kunne ikke beskrive spejlet. T blev derefter gjort bekendt med, at en politimand havde oplyst, at han i forbindelse med branden havde talt med en person, der stod på fortovet over for hotellet. T ville ikke afvise, at han havde talt med nogen, men han kunne ikke huske det.

Efterforskningen efter branden i 1973

En stuepige, som blev afhørt af politiet den 13. september 1973, forklarede bl.a., at stuepigerne tømte affald herunder askebægre i den papirsæk, som var i det rum, hvor gæsternes brugte service blev anbragt, og hvor de effekter, stuepigerne benyttede, blev opbevaret.

Af en rapport udarbejdet af brandinspektør H, Københavns Brandvæsen den 15. oktober 1973 fremgår det bl.a., at "[a]rnedet er med rimelig sikkerhed af politiets brandafdeling og teknisk afdeling lokaliseret til tekøkkenet på 2. sal i den nordlige sidefløj. En papirsæk til opsamling af affald fra gæsteværelsernes papirkurve og askebægre var på hver etage henstillet i tekøkkenerne. Resterne af papirsækkens indhold på 2. sal peger på, at tobaksgløderester kan have været årsag til brandens opståen", og vedrørende et muligt tidsskema anføres det, at "[e]n gang i løbet af aftenen den 31. august 1973 tømmes et askebæger med tobaksgløder i papirsækken, eller en pyroman antænder papirsækken (måske omkring kl. 0200 den 1. september 1973)".

Fanø-sagen

Den 14. februar 1987 blev kriminalassistent I, Kriminalpolitiet i København, kontaktet af socialpædagog J, som arbejdede på døgninstitutionen Værkstedsgården i Esbønderup, hvor T havde været anbragt. Hun oplyste, at T havde været på ferie med institutionen på Fanø i perioden omkring den 20. maj 1980, hvor en ung pige blev dræbt på øen. T havde til tider været ret så voldsom over for nogle af de kvindelige beboere på institutionen, og efter hans tilståelse af branden på Hotel Hafnia ”kunne man tiltro ham næsten alt”. Hun havde dog ikke nogen konkret mistanke mod ham.

Oplysningen blev viderebragt til kriminalassistent B, som samme aften kontaktede og afhørte J. Af afhøringsrapporten fremgår bl.a., at hun har forklaret, at personalet på et personalemøde den 13. februar 1987 havde talt om T og herefter vurderet, at hun skulle kontakte politiet, hvilket hun herefter gjorde. T havde flere gange været voldelig over for nogle af de kvindelige beboere, seksuelt set. Han kunne desuden være ufattelig dominerende – specielt over for de øvrige mandlige beboere – og der havde været flere slåskampe, hvor han altid var endt som sejrherre. Hun havde fået oplyst, at T på tidspunkter havde tævet sine kvindelige bekendtskaber gul, blå og grønne, grænsende til sadisme. Hun har også selv set nogle af disse mærker. J forklarede desuden, at T ofte var kommet med afsvedne øjenbryn og afsvedet hår, ligesom personalet gennem længere tid op til anholdelsen af T havde undret sig over, at der forsvandt benzin fra Værkstedsgården. Så længe hun havde kendt T, havde han haft kleptomanske tilbøjeligheder.

Kriminalassistent B afhørte samme aften værkstedsleder K fra Værkstedsgården, som forklarede, at han havde kendt T i adskillige år. Han deltog på lejrturen til Fanø i slutningen af maj måned 1980 sammen med et par andre pædagoger og nogle af beboerne, heriblandt T. De boede i en sommerbolig ved siden af Hotel Vesterhavet. T var en af de bedst fungerende af beboerne, og han havde det mest frit. Generelt havde beboerne det meget frit under opholdet, og der var ingen kontrol med dem, når blot de passede spise- og sengetider. T var næsten umulig at holde styr på, idet han var rastløs og ikke kunne holde sig i ro, men han passede spise- og sengetider. T havde en voldsom adfærd over for de piger, han kom sammen med. Han havde altid haft en god evne til at se uskyldig ud, selv om han blev taget i noget ulovligt. K forklarede desuden, at han ikke vidste, hvad T foretog sig den dag drabet skete, og han havde ikke spurgt ham herom.

I løbet af marts måned 1987 afhørte kriminalassistent B flere ansatte og tidligere ansatte på Værkstedsgården, som kunne bekræfte bl.a., at T ofte stjal, og han kunne være voldelig – også seksuelt – over for en pige, L, som han havde et forhold til. Socialpædagog M, blev afhørt den 25. marts 1987, og ifølge rapporten forklarede hun bl.a., at T var svær at fastholde til arbejdet, men når der skulle brændes bål af, vidste man med sikkerhed, hvor han var, da han altid havde været meget interesseret heri, og ”[h]an var eminent til at passe bål og hente benzin”.

Den 26. marts 1987 afhørte kriminalassistent B værkstedsassistent N, som ifølge rapporten forklarede, at han havde haft daglig kontakt med T igennem 7-8 år. T var altid interesseret, når der skulle foretages afbrænding af granaffald m.v., og han havde et godt tag på at få det til at brænde. Ifølge rapporten havde N uopfordret oplyst, at han 3-5 gange var blevet ringet op af Ts mor, som havde sagt, at ”[n]u har han igen sat ild på”. Adspurgt til Ts seksuelle tilbøjeligheder, havde N spontant udbrudt: ”Han er ret så viril” og ”Han var lynende hurtig til at komme i bukserne på pigerne”. Efter hans opfattelse var T interesseret i at komme i seng med alle de piger, han kom i forbindelse med, men det havde kun været institutionsanbragte piger. Han havde aldrig set T være voldelig ”i forbindelse med sine seksuelle udskjelser”, men han havde ofte hørt om det, og pigerne havde ofte sagt, at T truede dem til samleje.

Ingen af de ovennævnte afhøringsrapporter vedrørende personalet på Værkstedsgården ses at være gennemlæst eller underskrevet.

Afhøringer af T

Den 11. marts 1987 blev T afhørt første gang om drabet på Fanø, idet kriminalassistent B opsøgte ham på Kofoedsminde, hvor han var anbragt. Af rapporten fremgår, at T ikke var sigtet, og at han gerne ville udtale sig uden en forsvarer til stede. Kriminalassistent B spurgte T, hvorfor han ikke havde nævnt Fanø, da han tidligere havde fortalt om, hvor han havde været på ferie. Til dette svarede T: ”Du spurgte jo ikke”, og på kriminalassistent Bs spørgsmål om, hvordan turen havde været, sagde T ifølge rapporten: ”Jeg så hende, der var myrdet”. T forklarede, at han havde set Falck-folkene og politiet, da han den eftermiddag gik tur på stranden med en af de andre beboere på Værkstedsgården, O, som sad i kørestol. Da han blev spurgt nærmere ind til, hvordan der så ud, blev han ifølge rapporten ”sur og tvær” og udtalte: ”Det der pjat vil jeg ikke tale mere om”.

Afhøringen af T blev fortsat den 7. april 1987, hvor Ts forsvarer, advokat Steffen L. Andersen, var til stede. T forklarede bl.a., at forholdene på Fanø var frie, og han gik mange ture med O i kørestol. Han gik aldrig ture alene, og han forlod aldrig O, undtagen når han skulle tisse, hvor han så gik op i klitterne, så langt væk at han ikke kunne se hende. Adspurgt forklarede han, at der i gryderne i klitterne lå en mand og en kone sammen, børn og ”en smart pige”. Den smarte pige havde en bikini på, vist nok i en mørk farve, ligesom hun vist nok var mørkhåret. Herefter forklarede T ifølge rapporten, at han også gik tur i klitterne alene et par gange om dagen, herunder sidst på eftermiddagen den dag, ”den smarte pige” blev fundet dræbt. Han havde opdaget pigen og havde stillet sig op for at se på hende, og han fik lyst til ”noget fisse”. Han rørte ved hendes skulder og talte til hende med den hensigt at berøre hende og ”få noget fisse”. Da hun begyndte at råbe, forlod han stedet, uden der skete yderligere. Afhøringen blev gennemlæst af advokat Steffen L. Andersen og underskrevet af T.

Det fremgår af kriminalassistent Bs resumérapport, at han rekvirerede Fanø-sagen fra Esbjerg Politi og modtog akterne den 14. april 1987.

Fra efterforskningen af Fanø-sagen i 1980

Det fremgår af obduktionserklæring af 21. maj 1980, at P blev fundet død liggende nøgen på maven i sandet på Fanø strand med fire store kvæstningssår, hvoraf det ene var placeret i panden i hårgården i højre side, og de tre andre var placeret i baghovedet. Det ene af disse tre repræsenterede muligt to sår. Der fandtes ikke tegn på strangulation eller kværkning, men mundhule, svælg, strubeindgang og øverste del af struben indeholdt store mængder strandsand, som fuldstændig tillukkede luftvejene. Der fandtes ingen kamp- eller afværgelignende læsioner. Hun havde en tampon i skeden, og der var ingen tegn på, at der havde fundet seksuel handling sted. Dødsårsagen var kraniebrud med hjernekvæstelse, kompliceret med kvælning i sand. Pandelæsionen var den alvorligste, og hovedlæsionerne kunne meget vel være bibragt med den uregelmæssigt afbrækkede mursten, som lå ved pigen. Pandelæsionen og to af læsionerne i baghovedet skønnedes hver for sig eller tilsammen at kunne have medført øjeblikkelig bevidstløshed. Pandelæsionen kunne være bibragt P, mens hun lå på maven, hvis hun havde drejet hovedet kraftigt mod højre. Sårene i baghovedet kunne ifølge erklæringen være tilføjet P, mens hun lå, som hun fandtes. Den stærke blødning fra såret i panden og mindre blødning fra de øvrige sår kunne antyde, at læsionen i panden var tilføjet først.

Statsobducent, dr. med. Q var en af underskriverne på obduktionserklæringen, og han afgav den 25. december 1980 en supplerende udtalelse om bl.a. dødsårsagen som svar på en henvendelse af 13. oktober 1980 fra Politimesteren i Esbjerg. Af den fremgår bl.a., at Q fandt ”at måtte lægge større vægt på kvælningsmomentet end på traumerne, således at jeg vil vende min formulering og sige, at *Dødsårsagen* er kvælning i sand, muligt i forbindelse med kraniebrud og hjernekvæstelse”. Det fremgår endvidere af udtalelsen, at det er muligt, at alle læsioner er tilføjet inden eller i forbindelse med dødens indtræden, men at han ikke fandt det sandsynligt, idet de sparsomme blødninger fra sårene i baghovedet talte for, at i hvert fald de tre sår var bibragt efter dødens indtræden, og muligt ½-1 time efter kvælning i sandet. Det er også muligt, at såret i panden var bibragt efter dødens indtræden, men herom var han mere i tvivl.

Yderligere afhøringer af T

Den 6. maj 1987 blev T på ny afhørt af kriminalassistent B med sin forsvarer til stede. Det fremgår indledningsvist af rapporten, at ”forholdet blev talt igennem med T”. Dernæst fremgår det, at T forklarede, at han havde trukket bikinibenklæderne af pigen og forsøgt at få ”pikken” op i hende, hvorefter hun begyndte at skrig og forsøgte at flygte, men at han holdt hende tilbage, indtil hun lå stille. Han havde slået hende i panden og i nakken med en mursten. Efter denne forklaring blev T sigtet for drabet på P. Det fremgår af rapporten, at sigtelsen lød således, ”manddrab efter straffelovens § 237 ved den 20. maj 1980 omkring 15-tiden at have indfundet sig ved den 15-årige P, der lå og solbadede i en klitgryde i yderste klitrække ca. 362 m syd for den asfalterede nedkørsel til stranden ved Fanø Vesterhavsbad, Nyby, Fanø og da hun afviste hans seksuelle tilnærmelser hhv. at have presset hendes ansigt ned i sandet og slået hende i hovedet med en mursten, hvilket havde til følge, at hun afgik ved døden”. Herefter adspurgt til den mand og kone, han havde beskrevet i den forrige rapport, forklarede T, at de lå og elskede i klitterne, og at han var blevet seksuelt opstemt, og at han derfor besluttede at finde en pige, som han kunne ”få sex med”. Han havde i klitterne set en pige, som han kunne tænke sig at ”få sex med”, hvorfor han var gået videre for at finde en sten. Han havde fundet en hel rød mursten uden kalk på. Han var gået tilbage til pigen, som lå stille på maven i klitten. Han havde lagt en hånd på hendes skulder og sagt noget, hvorefter pigen skreg op. Han forsøgte at holde hende for munden og gav hende et par lussinger, men hun blev ved med at skrig. Han trak bikinien af hende, mens hun lå på maven, og prøvede at trænge op i hende, mens hun lå på ryggen. Det lykkedes kun lidt, og hun prøvede at skubbe ham væk, hvorefter han slog hende i

hovedet med den medbragte mursten. Pigen ”ømmede” sig og forsøgte at løbe væk, men han fangede hende og slog hende i nakken med murstenen. Ifølge rapporten var T sikker på, at han kun havde slået hende to gange med murstenen. Den ene gang i panden og den anden gang i nakken. Pigen lå herefter stille, ”som om hun var død”. Han huskede bikinien som mørk. Efterfølgende var han gået tilbage til hotellet. Efter aftenmaden var han sammen med nogle af de andre gået ned på stranden, hvor han havde set politiet.

Den 1. juni 1987 blev T på ny afhørt af kriminalassistent B med sin forsvarer til stede. Af afhøringsrapporten fremgår det bl.a., at T forklarede, at han ikke kunne forstå ret meget af det, der stod i avisen; kun det med ”sort skrift”. Han bestred at have læst om drabet på Fanø i avisen, og han havde ifølge sin forklaring ikke talt med nogen om sagen heller. T forklarede videre ifølge rapporten, at han i klitterne så en mand og en kone, der havde samleje. Han fik selv lyst til ”fisse” og fik øje på en pige med lyst til mellemlønt hår, som han ville have sex med. Han fandt en mursten, han kunne slå hende med i tilfælde af, at hun ikke ville have sex med ham. Det var en rød firkantet mursten med noget mørtel på den ene flade side og på den ene kant, som han fandt i ”sådan en til kanoner, som tyskerne brugte”. Han gik tilbage til pigen, der lå på maven. Han talte til pigen og lagde herefter sin hånd på hendes skulder, hvorefter hun vendte sig lidt om. Pigen skreg, og han holdt hende for munden og gav hende et par lussinger. Han knappede pigens bikinioverdel op, mens hun lå på maven. Han trak herefter hendes trusser af. På et tidspunkt kom pigen om på ryggen, og han forsøgte at trænge op i hende, men hun ville ikke, og det lykkedes ikke. Pigen skreg op, vristede sig løs og løb højst 2 meter væk, hvorefter han fik fat i hende, og de væltede rundt i sandet. Pigen kom til at ligge på ryggen, og han fik fat i murstenen og slog hende hårdt i hovedet over højre øje oppe ved hårgrensen. Pigen fik vendt sig på maven, og han slog hende herefter flere gange i nakken. Pigen lå da stille på maven, og T forsøgte at trænge op i hende, men det lykkedes ikke, da hun var ”for tør”. Kriminalassistent B havde herefter spurgt T, om han kunne huske nogen ting fra klitgryden, hvor pigen lå. Det kunne T ikke. Han blev spurgt, ”om pigen lå på noget?”. T svarede, at pigen lå på noget håndklædelignende, der var lyst, og at der i gryden også var noget creme, noget tøj og nogle sko. Han mente, at skoene var sorte, men han kunne ikke huske, hvordan de så ud. Han blev derefter spurgt, ”om han på noget tidspunkt pressede pigens hoved ned i sandet”, hvortil han svarede: ”Overhovedet ikke”. Efter episoden var T ifølge sin forklaring gået ned på stranden i retning mod hotellet. Der blev talt om drabet om aftenen, da de så politi og ambulance på stedet.

Retsmøder

T blev fremstillet i Retten i Hillerød den 3. juni 1987 som sigtet for forsøg på voldtægt og drab af P på Fanø. Dommeren og anklageren var de samme, som ved retsmødet den 6. februar 1987 vedrørende branden på Hotel Hafnia, ligesom Ts forsvarer var den samme. Af retsbogen fremgår, at da T havde bekræftet, at han ikke tidligere havde fortalt kriminalassistent B om ferieopholdet på Fanø, blev han spurgt om, der var en særlig grund hertil. T svarede nej og virkede trykket ved situationen. Da T sidst i retsmødet igen blev spurgt hertil, svarede han, at det skyldtes ubehag ved det, han havde gjort. T forklarede ifølge retsbogen, at han gik tur alene ved stranden, hvor han så bl.a. børn, en mand og en kvinde, der ”lå og kneppede” samt pigen, der lå i en klitgryde. Hun var ung af alder med mellemløst hår og havde en mørk bikini på. Pigen havde ved sig en tube solcreme, lyst tøj og sorte sko. Det fremgår, at T var farveblind, men kunne skelne og erindre lyst og mørkt. T forklarede videre, at han ville ”kneppe med hende” og rørte ved hendes skulder, hvorefter han trak hendes bikinitrusser helt af og knappede hendes bikinioverdel op uden at trække den af. Han ”stak den op i hende”, men det lykkedes ikke, idet hun tydeligvis ikke brød sig om det, skreg og gjorde modstand. Hun forsøgte at flygte, men han fik fat i hende, og hun kom til at ligge på jorden, hvor han igen forsøgte ”at komme op i hende” uden held. Herefter slog han hende med en mursten ”fra den gamle borg”. Murstenen var rød og vist nok hel og havde grå cement på. Det fremgår af retsbogen, at da T blev spurgt, hvor han havde slået hende, viste han til sin egen pandes højre del. T forklarede videre, at ved slaget gik en flig af murstenen, pigen ømmede sig, vendte sig på maven, og han slog hende flere gange i nakken, hvorefter hun lå stille, og han gik hjem til hotellet. I retsmødet blev det besluttet at lade T mentalundersøge på ny.

Den 23. juni 1987 afhørte kriminalassistent B flere tidligere ansatte på Hotel Vesterhavsbadet, herunder R, som oplyste, at hun havde arbejdet som receptionist på hotellet, og at hun mellem kl. 14.00 og 17.00 på drabsdagen huskede en mand i hvidt tøj, der i en halv til en hel time kredsede rundt i receptionen, hvor han gik og klaskede til tingene og ”sådan noget”, mens han småmumlede ved sig selv. Manden blev beskrevet som ca. 30 år, ikke lille, nok nærmere høj, måske godt et hoved højere end afhørte på 165 cm, meget slank og vistnok med kort, mørkt hår. Han var iført hvid skjorte eller bluse og hvide benklæder, muligt med sort livrem og muligt arret i ansigtet. Hun tænkte, at han nok var med ”tosserne”, der var indlogeret på hotellet. Dagen efter, den 24. juni 1987, fortsatte kriminalassistent B afhøringen af R, som blev forevist nogle fotografier, herunder

nogle amatør-fotografier, som kriminalassistent B havde fra K, der havde oplyst, at de var fra turen til Fanø. Det fremgår af afhøringsrapporten, at "[e]fter at have studeret billederne i et kort stykke tid oplyste hun, at hun huskede personen i kørestolen. Hun pegede derefter på T, hvorefter hun oplyste, at højden og bygningen godt kunne svare til personen A, som hun havde set i receptionen, men hun var ikke i stand til at genkende ansigtet, ligesom hun ikke var i stand til at sige, at disse to kunne være identiske". Hun oplyste, at hun ikke var blevet afhørt i forbindelse med drabsefterforskningen i 1980.

Ifølge en rapport af 25. juni 1987 havde T den 18. juni 1987 kontaktet kriminalassistent B, idet han "ønskede at tale om 'sagen på Fanø', ligesom der også var noget andet, som han ville tale om, men han ville ikke i telefonen sige, hvad det var". Kriminalassistent B indfandt sig på Kofoedsminde den 25. juni 1987, hvor T afstod fra at have sin forsvarer til stede, før han forklarede bl.a., at "han nu var kommet i tanker om, at han umiddelbart efter drabet gik tilbage til Hotel Dan Land/Vesterhavsbadet, hvor han gik ind i receptionen. Videre forklarede han, at han havde det rigtig dårligt, hvorfor han gik rundt og mumlede, ligesom han gik og slog til forskellige ting i receptionen". Det står anført til sidst i rapporten, at T "blev ikke egentlig afhørt, og han havde ikke umiddelbart mere at fortælle. Han blev herefter gjort bekendt med, at han havde oplyst, at der også var noget andet end sagen, som han ønskede at tale med mig om. Han sagde synlig trykket, at det var der også". Af en anden afhøringsrapport af 25. juni 1987 fremgår, at T forklarede, at der var noget med en pige i Nødebo. "Jeg kneppede hende", "hun ville ikke".

Der var efterfølgende nogle afhøringer om det, som T havde oplyst, der blev behandlet som voldtægt af en ung pige ved Nødebo, og ved retsmøde af 4. marts 1988 var det et af fire forhold T blev sigtet for. Det fremgår af retsbogen fra retsmødet, at dommeren ikke fandt grund til at betvivle, at T talte sandt om hændelsesforløbet, men at han ikke kunne tolke det som en brugbar tilståelse. Der blev ikke rejst tiltale mod T for dette forhold.

Den 17. september 1987 blev T igen afhørt vedrørende drabet på Fanø. Hans forsvarer var ikke til stede, men både kriminalassistent B og kriminalassistent S var til stede. T erkendte fortsat drabet og forklarede igen om forløbet. Han forklarede bl.a., at han fik lyst til denne pige, men tænkte, at det ikke var sikkert, at hun ville, hvorfor han ville finde noget at slå hende med. Han fandt "sådan en til kanoner", hvor han samlede en mursten op. Pigen lå på et håndklæde eller "sådan noget", der var en

bog, solcreme og et par sko. Han rørte ved hendes skulder, hvilket han ikke troede, hun kunne lide, da hun skreg. Han holdt hende for munden og trak bikinibenklæderne af hende. Af afhøringsrapporten fremgår herefter, at "[p]igen fortsatte imidlertid med at skribe, og han er her spurgt om, hvad han gjorde ved hende. Det ses klart og tydeligt, at han har svært ved at sige det, og han er her spurgt, om han har presset pigens hoved ned i sandet. Sigtede nikkede, og han svarede, at det gjorde jeg nok". T blev da spurgt, om han havde presset hovedet ned i sandet, eller om det bare var noget, han sagde for at tilfredsstille kriminalassistentens spørgelyst, hvortil T svarede "jeg gjorde det". Han tildelte hende derpå først et slag i panden og derefter nogle slag i nakken. Murstenen beskrev T som værende rød med noget cement på. Han blev spurgt, om der skete noget med stenen – brækkede den eller sådan noget – hvortil han svarede, at der gik en flig af. T blev forevist et foto af den bunker, hvor man antog, at murstenen stammede fra, og han blev spurgt, hvad det var. T svarede "[d]et er den der, jeg ikke ved, hvad hedder", hvor han havde fundet "den sten". T blev derefter forevist et foto af den afdøde piges træsko, solcreme og biblioteksbog, hvorpå han sagde, at det kendte han "fra klitten ved pigen".

Afhøringen af T blev fortsat den 23. september 1987 ligeledes med kriminalassistent B og kriminalassistent S og uden forsvarer til stede. Forinden var der lagt forskellige genstande fra drabsstedet ud på gulvet med henblik på en såkaldt genstandskonfrontation. Således blev den afdøde piges håndklæde, bikini, shorts, t-shirt, træsko og murstenen fra gerningsstedet lagt på gulvet sammen med nogle effekter, der ikke stammede fra sagen. T blev gjort bekendt med, at han skulle prøve at udpege effekter, som han havde set før. T udtog murstenen med cement på kanten og forklarede, at hun kunne genkende den på cementen og størrelsen. Han tog en bog, som han mente var den, der havde været ved pigen, idet den havde stift omslag. Han forklarede, at han havde bladret lidt i bogen. Han pegede desuden på et par sorte træsko uden hælkappe og en sort/hvid bikini, fordi det med hans ord "jo [var] en bikini". Til sidst i afhøringen blev T spurgt, om han havde talt med nogen om det, der skete på stranden. T forklarede, at han samme aften var blevet kaldt ind på Ks værelse, "hvor de havde talt om det". K var gal og skældte ud. T forklarede videre, at han ikke huskede, om han fortalte K om det, der skete i klitten, "Men det har jeg jo nok". Ifølge forklaringen blev han også kaldt ind på kontoret til K, da de var kommet hjem til Værkstedgården, hvor de også talte om det. T kunne ifølge rapporten ikke huske helt nøjagtigt, hvad han talte med K om, men han var sikker på, at de talte om det, der skete i klitten på Fanø. Han talte ikke med de to kvindelige pædagoger, som var med på Fanø, da "[d]et er jo ikke noget, som man talte med dem om

– kun med K”. Ved fortsat afhøring den 13. oktober 1987, forklarede T, at han på stranden havde fortalt K, at han havde slået en pige med en mursten.

Ved et retsmøde den 20. november 1987 forklarede T, at han efter drabet på den unge pige mødte K nede på stranden, hvor de gik tur efter middagen. K havde spurgt T, hvorfor han var så tavs, og T havde svaret ”det var mig”. T fortalte K ”om murstenen og at han med den havde ramt pigen i panden og i nakken”. De havde også talt om det på Ks værelse på Fanø og på Værkstedsgården, da de kom hjem. T kunne ikke huske noget om, at der blev talt om at gå til politiet. Det fremgår af retsbogen, at K herefter mødte som vidne. Han forklarede bl.a., at han havde været med på turen til Fanø i maj 1980, hvilket var den eneste gang, han havde haft nærmere at gøre med T. På turen til Fanø deltog ud over ham selv to kvindelige ansatte samt tre mandlige beboere og seks kvindelige beboere. Af retsbogen fremgår bl.a., at ”[m]eget nøje afhørt om opsynspligter mv. udtaler vidnet sig med betydelig usikkerhed og til tider selvmodsigende, men så meget fremgår, at der ikke var nogen fast plan...” og ”[u]dspurgt om, hvorvidt [beboerne] havde fået besked om at spørge om tilladelse, såfremt de ville gå en tur alene, svarer vidnet efter meget tøven nej, men henviser herefter til, at ... som leder måske kan fortælle herom. I praksis anså vidnet sig mest forpligtet til at yde hjælp til de motorisk dårligt fungerende”. K forklarede ifølge retsbogen, at beboerne var ”frie mennesker” og således ikke konstant under opsyn. Han havde også engang imellem løbet tur alene på stranden, idet han jo ikke havde pligt til at være i gruppen 24 timer i døgnet. Han huskede dårligt begivenhederne på drabsdagen, så det var særdeles muligt, at han havde ”jokket i spinaten” både over for politiet og kollegaer. I retsbogen har dommeren bemærket, at K forklarede det følgende med ændringer og usikre perioder. K forklarede, at han var nede på stranden om aftenen, og at hvis han og T havde talt sammen, havde det kun været om almindeligheder, da han ikke kunne erindre samtalen. Han fik oplysningen om det begåede mord som en orienterende oplysning fra T, men han havde sikkert også talt med andre om det. Da de kom hjem fra Fanø, tog han T ind på sit kontor og sagde noget i retning af: ”Du T, det der skete derover, snakker vi ikke om”, for at undgå uro blandt beboerne. Ifølge retsbogen troede K ikke, at T løj, men at han formentlig troede, at han havde tilstået til ham. T havde dog ikke sagt noget, som han kunne tolke som en tilståelse. Han ville i så fald straks være gået til politiet og påpegede, at han intet motiv havde til at hemmeligholde en sådan oplysning. Foreholdt, at T havde forklaret, at han havde nævnt murstenen som redskab over for vidnet, forklarede han, at T løj.

Den 4. december 1987 blev K på ny afhørt som vidne i Retten i Hillerød. Han blev foreholdt rapportforklaring af 14. februar 1987, hvoraf det fremgik bl.a., at han skulle have forklaret, at han om eftermiddagen den 20. maj 1980 var kommet cyklende med beboeren U, og at de havde bemærket, at politiet var ved at spærre et område i klitterne af, og at han først dagen efter erfarede, at der var sket et drab. Til dette forehold bemærkede han, at der måtte være sket en misforståelse, idet han bestred at have forklaret, at han først dagen efter hørte om drabet. Ifølge K havde kriminalassistent B ”enten lagt ting i munden på ham eller vildledt ham”. Han blev dernæst foreholdt oplysninger fra andre politirapporter med afhøringer af ham den 18. juni, 24. september og 5. oktober 1987, hvor kriminalassistent S også var til stede ved de to sidstnævnte. Til det foreholdte er K i retsbogen citeret for at sige, at dette ”var en kraftig omskrivning af det sagte”, og at kriminalassistenten stillede ledende spørgsmål, at ”kriminalassistent B har fundet på mange ting i den rapport”, ”at politiafhøringen var af en sådan karakter, at han sluttelig anså sig hjerneblæst”, og at de modstridende rapportforklaringer skyldtes, at ”han var blevet kørt rundt og rundt af kriminalassistenten”, og ”at kriminalassistenten ved mange lejligheder har undladt at tilføje rapporten udtalelser fra vidnet”. Anklagemyndigheden begærede K taget i forvaring efter retsplejelovens § 178 om tvangsmidler over for modvillige vidner, hvilket retten afviste med henvisning til bl.a., at forklaringens muligt utilfredsstillende karakter og begrænsede troværdighed ikke kunne sidestilles med vægring ved at udtale sig. I kendelsen bemærker retten ligeledes, at beskyldningerne fra K om uforsvarlige afhøringsmetoder, som sagen lå oplyst, var ”helt ubestyrkede”.

Ingen af de nævnte afhøringsrapporter vedrørende K ses gennemlæst eller underskrevet.

Den 10. februar 1988 besvarede statsobducent, professor, dr. med. Q en forespørgsel af 15. januar 1988 fra anklagemyndigheden om, hvordan det, som T havde forklaret om fremgangsmåden ved forbrydelsen, var foreneligt med de fund og observationer, der var gjort ved obduktionen. Af svaret fremgår det bl.a., at Ts forklaringer i såvel retsbog af 3. juni 1987, som i afhøringsrapport af 11. marts 1987 og af 17. september 1987 var forenelige med obduktionsfundene, dog således at Ts rapportforklaring af 17. september 1987, hvorefter T ”først har presset pigens hoved ned i sandet til hun holdt op med at skrigere og at han derefter slog hende i panden og derpå i nakken forekommer væsentlig mere sandsynlig end de forudgående variationer”.

Samlet behandling ved Retten i Hillerød

Ved retsmøde den 4. marts 1988 blev T ved Retten i Hillerød sigtet for branden på Hotel Hafnia den 1. september 1973, og for forsøg på voldtægt og for manddrab vedrørende den 16-årige pige på Fanø den 20. maj 1980. Der blev rejst tiltale for de to forhold ved anklageskrift af 9. december 1988, idet der dog i Fanø-forholdet alene blev rejst tiltale for forsøg på voldtægt og for legemsbeskadigelse med døden til følge, jf. de dagældende bestemmelser i straffelovens § 245, stk. 2, jf. stk. 1. Ved samme retsmøde blev T desuden sigtet for voldtægt af en ukendt kvinde i Nødebo en sommeraften mellem 1981-1985, som omtalt ovenfor, og brandstiftelse tre steder i et klitområde på Fanø den 17. maj 1980. Om sidstnævnte forhold bemærkede dommeren, at han ikke så grund til at betvivle sandheden af det, der var sagt, men at erkendelsen var for ubestemt og generelt holdt til at kunne lægges til grund for en dom. Der blev ikke rejst tiltale for de to sidstnævnte forhold.

Hovedforhandlingen påbegyndtes den 16. januar 1989, hvor T erkendte sig skyldig i forhold 1 om branden på Hotel Hafnia, idet han i øvrigt bekræftede, at han havde svært ved at huske tid og sted. T afgav forklaring om forhold 1, som blev dikteret og vedstået. Efter en times frokostpause fortsatte hovedforhandlingen med dokumentation af retsbogen af 6. februar 1987, hvor T løbende blev stillet spørgsmål og bekræftede, hvad han kunne erindre. Anklageren bemærkede til retsbogen, at T første forklaring til politiet efter dommen af 26. november 1986 var afgivet før, at Hillerød Politi havde modtaget sagsakterne, og – hvilket blev tiltrådt af forsvareren – at rapporten ”afspejler afhøringerne ned til enkelte spørgsmål og svar og at ledende spørgsmål aldrig stillet”. Herefter gennemgik anklagemyndigheden fotografier og forklaringer. Afslutningsvist fremgår af dagens retsbog, at T forklarede, at ”han ikke forud for samtaler med politiet i forbindelse med nærværende forhold, har læst om begivenhederne i øvrigt. Han har svært ved at læse avisernes tekst”.

Hovedforhandlingen blev fortsat den 17. januar 1989, hvor T indledningsvist erkendte at være gerningsmanden til dødsfaldet på Fanø. T forklarede herefter om forholdet, og oplyste bl.a., at han ikke havde set billeder før retsmødet, hvor han første gang erkendte sig skyldig, men at han senere havde set en del billeder og effekter. Han forklarede også, at han ikke havde læst om det passerede i aviser og ikke kunne huske, om han havde set det i fjernsynet eller hørt om det i radioen. Ts retsbogsforklaring af 3. juni 1987, 20. november 1987 og 4. marts 1988 blev dokumenteret. Der blev ligeledes dokumenteret fra gerningsstedsbeskrivelsen, fotografier, obduktionserklæringen med tilføjelser, rapporter og andre bilag. Afslutningsvist blev Ts personlige forhold dokumenteret.

Hovedforhandlingen fortsatte den 18. januar 1989 med bl.a. afsluttende dokumentation og procedure før domsafsigelsen.

Af dommen fremgår om branden på Hotel Hafnia bl.a.:

”Retten finder det aldeles ubetænkeligt at lægge tiltaltes erkendelse til grund for sagen, idet henvises til, *at* tiltaltes forklaring om hotellets generelle udseende, udformning af receptionen og udseendet af thékøkkenet indtil enkeltheder svarer til det i øvrigt i sagen kendte, *at* hans forklaring om at have set to personer i samtale med portieren også stemmer med det under sagen oplyste, *at* thékøkkenet, der udbrændte totalt, ifølge de brandtekniske undersøgelser, særlig en erklæring fra ingeniør C, Københavns Brandvæsen, må antages at have været arnestedet, og *at* tiltaltes sluttelige iagttagelse om gadebelysningens midlertidige ophør ligeledes svarer til det i øvrigt oplyste. Hertil kommer, *at* efterforskningen og afhøringerne er foregået med maksimal forsigtighed særlig med hensyn til at tiltalte til stadighed har forklaret med egne ord uden ledende spørgsmål m.v. og uden at forevist billeder og rids før ved de senere indenretlige forhør – derimod tegnede han relevante lokaliteter, hvilke tegninger trods deres ubehjælpelighed ligeledes viste kendskab til enkeltheder som nævnt ovenfor – *at* han under efterforskningen og retsmøderne i denne og i den forrige sag siden den 6. december 1985 aldrig er grebet i løgn, *at* handlingsmønsteret svarer helt til de tidligere pådømte overtrædelser, og *at* hans ringe evner til læsning m.v. udelukker, at han har skaffet sig viden andetsteds fra.”

Af dommen fremgår om Fanø-forholdet bl.a.:

”Retten har trods den manglende fremkomst af utvivlsomme objektive beviser til sammenknytning mellem tiltalte og den begåede forbrydelse fundet at kunne lægge tiltalens erkendelse til grund for sagen med den deraf følgende antagelse af tiltalte som gerningsmand, idet henvises til, *at* tiltaltes forklaring om parret i klitgryden bekræftes af de pågældendes forklaring om at have haft samleje på tid og sted som anført, yderligere bestyrket ved deres forklaring om ankomsttidspunkter, tidspunkt for færgerejse tilbage til Esbjerg m.v. samt om at have set en ung pige, der efter beskrivelsen kan have været den dræbte og i så [fald] efter forbrydelsen, *at* tiltalte til stadighed har afgivet en med de faktiske omstændigheder samstemmende forklaring om den unge piges påklædning og medbragte effekter (træsko, biblioteksbog med stift bind, sololie, i øvrigt placeret korrekt i forhold til legemet) samt hendes placering i forhold til verdenshjørnerne, *at* hans forklaring om murstenen og om en flig af denne, som gik af ved slagene, ligeledes stemmer med de faktiske forhold, hvorhos han senere blandt andre sten udtog den rette, *at* bunkeren ligeledes er placeret som af tiltalte forklaret, *at* de hos den dræbte fundne sår er placeret svarende til hans forklaring, hvorved han i øvrigt pegede på det ”rigtige” sted på panden hos sig selv, *at* forklaringen om, at voldtægtsforsøget mislykkedes, svarer til det konstaterede, hvorefter hun ikke havde lidt seksuel overlast, samt *at* hans forklaring om en noget påfaldende opførsel i hotellets reception senere på eftermiddagen – efter forklaringer under indtryk af det just passerede – bekræftes af den i receptionen placerede ansatte fra hotellet. [At] dette forhold er væsensforskelligt fra de i øvrigt af tiltalte begåede forbrydelser, findes uden betydning, idet hans meget stærke kønsdrift, til dels af sadistisk karakter, fremgår af oplysninger fra vedkommende institutions ansatte til politiet, af den aktuelle og

den tidligere mentalerklæring samt til dels af tiltaltes egne forklaringer om hændelsesforløbene omkring flere af de tidligere pådømte ildspåsættelser. Det ad det forrige forhold anførte om efterforskningens og afhøringerens særdeles betryggende karakter, om tiltaltes generelle sanddrøhed samt hans manglende mulighed for ved læsning at skaffe sig de nødvendige oplysninger gælder ligeledes dette forhold.

Til mulig afsvækkelse af tiltaltes forklaring er peget på visse omstændigheder, som alle – bortset fra den sidste – er af forsvindende ringe vægt. At tiltalte ikke har kunnet genkende den unge piges cykel efter beskrivelser og fotografier uagtet cyklens utvivlsomme placering på stranden, kan forklares ved, at cyklen modsat de andre effekter ikke i hans erindring var sammenknyttet med pigen. Hans tydelige indre blokering, inden han kunne forklare nærmere om sine handlinger – hvorimod den generelle erkendelse fremkom uden tøven – kan forklares ved ubehag ved tilstedeværelsen af tilhørere ved domsforhandlingen og ved hans utvivlsomme anger. Den manglende overensstemmelse mellem hans blodtype og blodspor på murstenen – på hvilken er fundet blod af pigens blodtype tillige med blod af fremmed type – er uden særlig betydning, idet intet tyder på, at gerningsmanden er såret jfr. fraværet af afværgelæsioner hos [dræbte], ligesom blodpletterne i følge de foreliggende erklæringer ikke nødvendigvis er opståede på samme tid. Manglende fingeraftryk på bogen – uagtet hans forklaring om at have rørt den – er af forsvindende betydning. Af betydning er alene den afgørende divergens mellem tiltaltes forklaring om allerede samme dag som forbrydelsen at have tilstået denne over for en ansat fra institutionen, som deltog i ferieopholdet, og den pågældendes kraftige afvisning heraf, herunder under et i alt fem timer langt indenretligt efterforskningsforhør. Heroverfor taler, at den pågældende ansatte sluttelig erkendte, at tiltalte kunne have omtalt forbrydelsen som en faktisk oplysning, om end ikke under afgivelse af egen tilståelse. Ligeledes var den pågældendes forklaring om det under opholdet passerede præget af en i hvert fald ikke fuldstændig troværdighed på andre og ikke uvæsentlige punkter, hvilket retten ligeledes gav udtryk for til retsbogen.”

T havde været underkastet mentalundersøgelse og af erklæringens konklusion fremgik bl.a.:

”Han er åndsvag i lettere grad, intelligensmæssigt placeret i grænseområdet mellem de i lettere grad åndsvage og sinkegruppen.

Han mangler i ikke ringe grad evnen til at overskue konsekvensen af sine handlinger.

Han lider af en personlighedsforstyrrelse præget af kontaktvanskeligheder, mindreværdsfølelse og trang til ildspåsættelse, hvorunder han føler sig seksuelt stimuleret og i en række tilfælde har fået udløsning.

Han kan i en række situationer optræde dominerende og voldsom.

Observanden er ikke egnet til straf under almindelige former...

Af hensyn til recidivrisiko, som ikke kan afvises, bør behandlingen foregå i lukket regi.”

T blev som ovenfor anført fundet skyldig i begge forhold og idømt anbringelse i lukket sikringsafsnit på institutionen Kofoedsminde.

Parternes synspunkter

A har anført navnlig, at hun som søster til nu afdøde T kan anmode Den Særlige Klageret om at genoptage Retten i Hillerøds dom af 18. januar 1989, jf. retsplejelovens § 977, stk. 1, jf. stk. 2, jf. § 906, stk. 3, 1. pkt.

Der er flere relevante oplysninger, som ikke er forelagt for retten, og således er nye, ligesom de foreliggende beviseligheder ikke har været rigtigt bedømt, hvilket kan begrunde genoptagelse efter retsplejelovens § 977, stk. 1, nr. 1 og nr. 3.

T blev afhørt 16 gange fra 1986-87 om branden på Hotel Hafnia. Alle afhøringerne blev foretaget af kriminalassistent B og alle foregik uden, at der var en advokat til stede. T blev fra 1987-88 afhørt ti gange vedrørende overfaldet på Fanø. Alle afhøringer blev foretaget af kriminalassistent B, og der var kun forsvarer til stede ved fire af afhøringerne.

Der er ved afhøringerne i vid udstrækning stillet ledende spørgsmål, bl.a. om indretningen af Hotel Hafnia, og om hvordan han skulle have dræbt pigen på Fanø. T har afgivet skiftende forklaring, herunder på centrale punkter om arnested og hvem han ser på hotellet samt om hele forløbet ved overgrebet på Fanø. T har ikke på noget tidspunkt givet oplysninger til politiet, som udelukkende kan have været gerningsmanden bekendt. Derimod er Ts nærmere oplysninger og beskrivelser altid først fremkommet efter, at kriminalassistent B er blevet bekendt med disse forhold via sagens akter.

Der er flere bemærkelsesværdige punkter, som gør at rettens grundlæggende præmis om, at det har været "aldeles ubetænkeligt at lægge tiltaltes erkendelse til grund for sagen", fremstår helt uforståeligt. Herunder særligt at T under afhøringerne skulle have forklaret med egne ord uden ledende spørgsmål, og at han under efterforskningen og retsmøderne i denne og den forrige sag siden den 6. december 1985 aldrig skulle være grebet i en løgn. Dette støttes også af vurderingen fra den norske overbetjent og afhørings ekspert V.

Af journalnotaterne fra Ts institution, Kofoedsminde, fremgår, at der i perioden fra 4. november 1987 til 3. maj 1988 var en del sociale besøg fra kriminalassistent Bs side ("Afhøringer, hvor der køres tur under sociale former hver gang"). T, som var ked af det, da turene begyndte at ebbe ud, havde tidligere påtaget sig skylden for en række brandstiftelser blot for at opretholde kontakten med politiet og undgå at være i arresten, hvilket kriminalassistent B var vidende om. Det er derfor

uheldigt, at han på denne måde har knyttet venskabeligt bånd mellem sig og T, en mentalt udviklingshæmmet sigtet. Der er tilsyneladende ikke udfærdiget rapport om køreturene. Kriminalassistent B har på ingen måde efterforsket sagen objektivt, hvilket bl.a. kommer til udtryk i hans resumérapport om Ts reaktion under afhøringen.

Uanset T under et grundlovsforhør den 6. februar 1987 forklarede, at han havde besøgt sin moster umiddelbart før han satte ild til Hotel Hafnia, er hun ikke blevet afhørt til denne sag. Som en ny oplysning fremgår af brev af 18. november 2020 fra Københavns Kommune, at mosterens adresse den 1. september 1973 var på Bevtoftgade, København V. Mosteren har imidlertid oplyst, at T havde besøgt hende mange gange gennem årene, mens hun boede på Skydebanegade og Absalonsgade. Hun nævnte ikke Bevtoftgade. Som ny oplysning i sagen må desuden antages at være afhøringsrapporten med Ts forældres afhøring hos politiet den 12. februar 1987, hvoraf fremgår, at de afviste, det af T oplyste, om at han til dem havde sagt, at han havde sat ild på Hotel Hafnia.

Retten har lagt vægt på oplysninger fra medarbejdere på Ts institution Værkstedsgården i Esbønderup, om hans stærke kønsdrift, til dels af sadistisk karakter. Medarbejdernes forklaringer, som hverken er gennemlæste eller underskrevet, ses ikke at være dokumenteret under hovedforhandlingen, og medarbejderne har efterfølgende afvist at have forklaret således. T har desuden selv flere gange skiftet forklaring om, hvorvidt ildspåsættelserne virkede seksuelt stimulerende på ham.

Vidnet pædagog K, som var med T på Fanø, blev i 1987 afhørt udenretligt flere gange af kriminalassistent B, hvorom han forklarede bl.a., at han af B fik lagt ting i munden, blev vildledt og fik stillet ledende spørgsmål, samt at det citerede var en kraftig omskrivning af det sagte. Heller ikke dette vidne blev ført direkte for retten under hovedforhandlingen, således at også domsmændene havde haft en reel mulighed for at vurdere vidnets troværdighed.

Receptionisten på hotellet på Fanø forklarede til politirapport om en noget påfaldende opførsel af en person, som hun opfattede som en af beboerne fra Værkstedsgården, senere om eftermiddagen, hvor forurettede var fundet død. Denne forklaring blev dokumenteret under tilståelsessagen, men det samme var ikke tilfældet om receptionistens forklaring til politirapport den følgende dag, hvoraf det

fremgår, at receptionisten ikke fra et fotografi genkendte T som den person, der havde opført sig påfaldende.

Under en afhøring om Fanø-forholdet blev T forevist en række fotos, herunder bl.a. af forurettedes træsko, bog og sololie. Først efter denne afhøring blev der lavet en genstandskonfrontation, hvor T udtog de træsko, som han altså få dagen forinden havde set på et foto, ligesom han udtog den mursten, som han angiveligt han brugt til at slå forurettede med.

Ts tilståelse af både Hafnia-branden og Fanø-forholdet er behæftet med en lang række usikkerheder, og dette sammenholdt med hans vilje til at ”sige det man gerne vil høre”, afhøringernes forløb og tidligere falske tilståelser, må føre til at sagen skal genoptages.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at betingelserne i retsplejelovens § 977 for at genoptage sagen ikke er opfyldt. Der er ingen nye oplysninger i sagen i retsplejelovens § 977, stk. 1, nr. 1's forstand, som i sig selv kunne have ført til frifindelse eller domfældelse efter en væsentlig mildere strafbestemmelse.

T blev idømt anbringelsesdom og ikke fængselsstraf, som er en betingelse for anmodning om genoptagelse efter retsplejelovens 977, stk. 2, jf. § 906, stk. 3. Henset til alvoren af den idømte sanktion og de begåede forhold vil anklagemyndigheden imidlertid ikke udtale sig imod at ansøgningen om genoptagelse realitetsbehandles.

Nye beviser skal have en vis substans og rykke ikke uvæsentligt på vurderingen af skyldsspørgsmålet, jf. Jakob Friis Nolsø og Mads Pedersen i artiklen ”Den Særlige Klagerets behandling af genoptagelsessager” trykt i UfR 2019 B.37.

Tærsklen, for at antage at nye oplysninger kunne have bevirket frifindelse, må være højere i en tilståelsessag som den foreliggende, hvor rettens vurdering af skyldsspørgsmålet har været baseret på den tiltaltes (uforbeholdne) tilståelse, end i tilfælde hvor den tiltalte ikke har tilstået. Sagens alder og det forhold at domfældte er afgået ved døden, og det således ikke ved en ny hovedforhandling er muligt at vurdere hans troværdighed, taler desuden for, at bestemmelsen om genoptagelse i retsplejelovens § 977, stk. 1, nr. 1, må fortolkes restriktivt.

Retten kan ikke have været ukendt med, at T kunne være vidtløftig i sine forklaringer, idet det bl.a. fremgik af mentalerklæringerne, at der var en tendens til at T gav de svar, som han troede, man gerne ville have. Uanset oplysningerne om, at T tidligere havde tilstået falske tilståelser, måtte anses for "nye oplysninger" i retsplejelovens § 977, stk. 1, nr. 1's forstand, ville de ikke have bevirket frifindelse eller anvendelse af en væsentlig mildere straffebestemmelse. Det må indgå i vurderingen, at der har været tale om en usædvanlig grundig indenretlig behandling af Ts tilståelser med fokus på troværdigheden af hans forklaringer. Derudover underbygges troværdigheden af Ts tilståelser af, at hans forklaringer på flere punkter afspejler et indgående kendskab til enkeltheder fra gerningsstederne på såvel Hotel Hafnia som i klitterne på Fanø.

Der ses ikke at være noget grundlag for at antage at kriminalassistent B ikke skulle have efterforsket sagen sagligt.

Det er ikke sandsynliggjort, at oplysningen om, at Ts forældre afviste Ts forklaring til rapport om, at han til forældrene havde fortalt, at han havde sat ild til Hotel Hafnia, ikke er indgået i grundlaget for rettens behandling af sagen. Oplysningen om, at Ts moster på tidspunktet for branden på Hotel Hafnia ikke boede på en af de to adresser, som hun havde oplyst, at T besøgte hende på, er en ny oplysning, men den ville ikke have ført til frifindelse eller anvendelse af en væsentlig mildere straffebestemmelse.

Der er ikke vedrørende forhold på Fanø kommet sådanne nye oplysninger, som – hverken enkeltvist eller samlet – ville have bevirket frifindelse. Der er ikke grundlag for at foretage ny afhøring af de tidligere medarbejdere på Værkstedsgården, da det skønnes, at afhøringerne ikke vil kunne bibringe sagen væsentligt nyt, den forløbne tid og da de alene er sekundære i forhold til forbrydelsen.

Det kan lægges til grund, at retten på baggrund af indholdet af mentalerklæringerne har været fuldt opmærksom på, at T var psykisk udviklingshæmmet, og har taget det med i vurderingen af hans troværdighed, ligesom politiet har været i stand til at skelne mellem utroværdige og ægte forklaringer.

En begæring om genoptagelse efter retsplejelovens § 977, stk. 1, nr. 3, skal fremsættes inden 5 år fra dommens afsigelse og ved friberøvelse indtil 2 år fra domfældtes løsladelse, jf. retsplejelovens § 979, stk. 1. Denne frist må anses for overskredet, idet T afgik ved døden i 1997, og hans søster har haft mulighed for at anmode om genoptagelse tidligere. Den del af begæringen, som henviser til retsplejelovens § 977, stk. 1, nr. 3, bør derfor afvises. Det bemærkes i øvrigt, at der ikke foreligger særlige omstændigheder, der gør det overvejende sandsynligt, at de foreliggende beviseligheder ikke har været rigtigt bedømt.

I sagens behandling har følgende medlemmer deltaget: Jens Kruse Mikkelsen, Henrik Estrup, Kari Sørensen, Lasse Højlund Christensen og Hanne Rahbæk.

Klageretten bemærker indledningsvis, at A, som søster til afdøde T, må anses for berettiget til at anmode om genoptagelse af Retten i Hillerøds dom af 18. januar 1989, jf. retsplejelovens § 977, stk. 1, jf. stk. 2, jf. § 906, stk. 3, 1. pkt., eller sidstnævnte bestemmelses analogi, idet en frihedsberøvende foranstaltning i form af anbringelse i sikret afdeling for personer med vidtgående psykisk handicap (dengang i et særligt lukket sikringsafsnit i en institution for åndssvage), jf. straffelovens § 68, jf. § 16, stk. 2, i forhold til genoptagelse af dommen ganske må sidestilles med en fængselsstraf.

Efter retsplejelovens § 977, stk. 1, nr. 3, kan Klageretten genoptage en sag, når der i øvrigt foreligger omstændigheder, der gør det overvejende sandsynligt, at de foreliggende beviser ikke har været rigtigt bedømt. Klageretten bemærker, at begæring om genoptagelse efter retsplejelovens § 977, stk. 1, nr. 3, skal fremsættes inden 5 år efter dommens afsigelse eller senest 2 år efter løsladelse fra en frihedsberøvelse, retsplejelovens § 979, stk. 1. Dommen er afsagt den 18. januar 1989, og T afgik ved døden i april 1997. Disse frister er derfor overskredet. Klageretten afviser derfor den del af begæringen om genoptagelse, som henviser til § 977, stk. 1, nr. 3, og behandler alene den del af begæringen, som henviser til § 977, stk. 1, nr. 1.

Efter retsplejelovens § 977, stk. 1, nr. 1, kan Klageretten genoptage en sag, når nye oplysninger tilvejebringes, og det skønnes antageligt, at disse, om de havde foreligget under sagen, kunne have bevirket frifindelse eller anvendelse af en væsentlig mildere straffebestemmelse.

De nye oplysninger, som er påberåbt, angår navnlig oplysninger om urigtige tilståelser af forskellige brandstiftelser, som er i modstrid med Retten i Hillerøds bemærkning i forhold til branden på Hotel Hafnia om, at T "aldrig er grebet i en løgn", og i forhold til Fanø-forholdet, at medarbejdere på Ts institution Værkstedsgården i Esbønderup efterfølgende har fragået tidligere forklaringer, sådan som de er gengivet i politirapporter, om bl.a. hans kønsdrift, at receptionisten på hotellet på Fanø ikke genkendte T på et billede som den gæst, der havde opført sig påfaldende, og at T havde set billeder af effekter fra gerningsstedet før genstandskonfrontationen.

Klageretten bemærker, at det ved vurderingen af, om disse oplysninger kunne have ført til frifindelse af T, hvis de havde foreligget for Retten i Hillerød i 1989, må tages i betragtning, at sagen i sin tid blev afgjort som en tilståelsessag, at der nu er gået 33 år siden dommen blev afsagt, og at T døde for mere end 25 år siden.

På den baggrund og efter en samlet vurdering af oplysningerne i sagen finder Klageretten, at det ikke er antageligt, at de nye oplysninger, hvis de havde foreligget under sagen i 1989, kunne have bevirket frifindelse af T, og at der derfor ikke efter retsplejelovens § 977, stk. 1, nr. 1, er grundlag for at genoptage sagen.

Thi bestemmes:

Begæringen om genoptagelse imødekommes ikke.